

lott a munka. Ebben a szakbizottságban is lezajlott a tisztújító ülés, amelyen titkos szavazással az elnöki tisztre Hernády Zoltán egyetemi tanárt választották, a bizottság titkára Krasznai Zoárd lett.

A *Műszaki Szakbizottság* a Miskolci Akadémiai Bizottság Gépészeti Szakbizottságával közösen rendezte meg a Műszaki Tudomány az Észak-Kelet Magyarországi Régióban 2011 című konferenciát. Az elektronikus Műszaki füzetek sorozat keretében 2011-ben két kiadvány jelent meg. Egyrészt olvashatók a Műszaki Tudomány az Észak-Kelet Magyarországi Régióban 2011 konferencia előadásanyagai, ill. közreadták Szilvássy László A harci helikopterek fegyverrendszerének modernizációs lehetőségei a Magyar Honvédségben című tanulmányát. A Műszaki Szakbizottság tevékenysége jellegéből adódóan a gyakorlati műszaki élethez kapcsolódó kérdésköröket vizsgálta. A szakbizottság több tagja is tevékenyen részt vett a DAB Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Szakbizottságának megalakításában, amelynek alapító tagjai lettek, s megalakították a Műszaki Szakbizottság Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Agrár-műszaki Tagozatát is. A tisztújítás során megerősítették elnöki tisztségben Pokorádi Lászlót, társelnöknek pedig megválasztották Szabolcsi Róbertet. A titkári teendőket Ráthy Istvánné látja el.

A *Kémiai Szakbizottság* tagjai számos hazai és nemzetközi konferencia, szimpózium, továbbá tudományos rendezvény szervezésében vállaltak szerepet. A Szerzetlen és Analitikai Kémiai Munkabizottság olyan nagyérzékenységű módszerek és műszerek kidolgozásán munkálkodik, amelyek a Debreceni és Nyíregyházi Kombinált Ciklusú Erőművel K+F együttműködés keretében Debrecen város porszenyvezésé

nek teljes körű és szisztematikus vizsgálatát teszik lehetővé. A Kémiai Szakbizottság kihasználta, hogy 2011 a Kémia Éve volt, igyekeztek felkelteni a diákok érdeklődését a kémia iránt. Megjelent Lente Gábor könyve, „100 kémiai mítosz” címmel. A bizottság folyamatosan tartja a kapcsolatot az aradi, a nagybányai, a szatmári, a nagyváradi, a kolozsvári, a nyitrai, a zágrábi és a kassai egyetemekkel.

A *Környezettudományi Szakbizottság* tisztújítása során a teljes vezetőség újra bizalmat kapott és továbbra is 12 multidiszciplináris munkabizottsággal működik. Három fő célkitűzésük is változatlan: a gyakorlati életbe bevonni a tudományos életet, a határon túli kutatóhelyekkel együtt közös pályázatokon indulni, valamint erősíteni a környezettudatosságot. Aktivitásaik közül kiemelkedett a Füves-élőhelyek Kutatóközpont megszervezése, a 7. Magyar Természetvédelmi és Biológiai Konferencia, a II. Környezet- és Energia Konferencia, a Térinformatikai Konferencia és Szakkiállítás, valamint a 39. Környezetvédelmi Világnap megrendezése. Az Európai Dunarégiós Stratégia keretében a Tisza vízgyűjtő területén osztozó öt ország részvételével a jövőben konferenciát kívánnak szervezni.

A DAB 12 szakbizottságának 2011-es rendezvényein összesen 13862 fő vett részt. (A résztvevők száma 2010-ben 12302 fő volt.)

Minden szakbizottság leköszönt elnökének és titkárnak köszönöm a Magyar Tudományos Akadémia és azon belül a Debreceni Területi Bizottságban végzett munkáját, az új elnökségeknek pedig további eredményes munkát kívánunk az új ciklusban.

Fekete Károly
a DAB főtitkára

Könyvbemutató a Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Karán

2012. május 9-én a debreceni jogi kar – egy korábbi hagyomány újraélesztése jegyében – könyvbemutatót rendezett oktatóinak 2011-

ben megjelent köteteiből. A tizennégy munka a hazai jogirodalom különböző területein nyújtott kimagasló teljesítményt tükröz. Az

egyres köteteket röviden ismertető recenziók között karunk oktatóin kívül gyakorló bírák, valamint társkarokról érkező oktatók is voltak.

Elsőként a kar dékánja, Szabadfalvi József szolt arról a tanulmánykötetről, amely a debreceni jogászképzés újraindításának 15. évfordulójára jelent meg *Generatio Regenerationis* címmel. A kötet a debreceni jogi kar tizenhárom olyan fiatal oktatójának írásait gyűjti csokorba, akik ezen a karon végeztek és már PhD fokozattal rendelkeznek. A kar újjraalapításának ünnepéhez kapcsolódik két további bemutatott kötet. A *Pro Futuro: A jövő nemzedékek joga* a kar nyomtatott és elektronikus formában is megjelenő, 2011-ben indult folyóirata. Fodor László egyetemi tanár, főszerkesztő az első lapszám bemutatása kapcsán elmondta, a folyóirat kiemelt célja fórumot biztosítani a jövő iránt elkötelezett, felelősen gondolkodó jogászoknak. A szerkesztők tartalmában és szerzőit tekintve a társkarok oktatói és a gyakorló jogászok felé nyitott periódikát szeretnének működtetni a debreceni jogi karon. Alapvető elhatározás továbbá, hogy minden számban olvasható legyen egy külföldi jogi kar oktatójának tanulmánya is. A harmadik kötet, amelyet a 15 éves évforduló hívtott életre, P. Szabó Béla *Tanulságos évtizedek. A Debreceni Tudományegyetem Jog- és Államtudományi Kara (1914-1949)* című munkája. A kötetet Mudrák József, a Debreceni Egyetem történetét feldolgozó folyóirat szerkesztőségi titkára mutatta be. A mű a debreceni jogászképzés történetét feldolgozó munkák sorában immár a negyedik. Őt fejezetben tárgyalja a debreceni jogtanítást az egyetem megalapítása előtt, a jogi kari eseménytörténetet, a korabeli jogoktatás jellemzőit és problémáit, jogtanárok és tudósok személyét a debreceni katedrákon, a joghallgatók világát.

A bemutatott kötetek közül kiemelkedik Nyilas Anna *Simplification and acceleration of civil justice in Europe: With special reference to small claims procedures* című munkája abban a tekintetben, hogy angol nyelven, külföldi kiadónál és külföldi terjesztésben jelent meg. Fézer Tamás bemutatójában többször hangsúlyozta, hogy a kiváló angolsággal megírt kötetet olvasva a precíz

terminológia-használatnak és a magyarázó körülírásoknak köszönhetően az olvasó számára alig érzékelhető, hogy a szerző nem anyanyelvén alkotott. A könyv középpontjában azon jogi eszközök állnak, amelyek elősegítik a polgári perek egyszerűsítését és megfelelő időben történő befejezését az első fokú eljárások során. Több európai uniós tagállam polgári eljárásjogi szabályait vizsgálta a szerző, így a legnagyobb befolyással bírő angol, francia és német eljárások mellett holland, osztrák eljárási szabályok, és természetesen a magyar szabályozás került bemutatásra. A bemutatott kötetek sorában Tóth Gábor Attila *Életfogytig szabadláb. Alkotmányjogi karcolatok* című köteté műfaja miatt szintén sajátosnak tekinthető. Esszékötetéről van szó, amely a szerző 1993 és 2011 között megjelent tárcáinak, rövidebb publicisztikáinak helyenként átdolgozott gyűjteménye. Fazekas Flóra bemutatójában azt emelte ki, hogy a jogállami gyakorlatok megszilárdítása során kiemelkedő jelentősége van a közéleti eseményekre (alkotmány)jogász szemszögből tudományos igénnyel, mégis közérthetően reflektáló publicisztikának.

Három kötetrel kapcsolatban a joggyakorlaton alapuló reflexiókat hallhattak a jelenlévők gyakorló bírák ismertetése révén. Bencze Máttyás *Elvek és gyakorlatok. Jogalkalmazási minták és problémák a bírói ítélkezésben* című kötetéről Elek Balázs ítélőtáblai bíró kijelentette: alkalmas arra, hogy gyakorló bírák számára zsinórmértékül szolgáljon, ugyanakkor kiváló vitaindító az ítélkezési gyakorlat kritikájához. Kiemelte, hogy a bírósági gyakorlat színvonala alapvetően érinti valamennyi állampolgár lehetőségeit, szabadságát, vagyonát, így alapvető követelmény, hogy a bírói gyakorlat megalapozott, vagyis a jogtudományon alapuló kritika tárgya legyen. A legújabb kutatások fényében úgy tűnik, felállíthatók olyan mércék, amelyek segítségével feltárhatók és a szélesebb közönség számára is érzékelhetővé válhatnak a magyar bírói gyakorlat problémái. A kötet ezeket a problémákat tárja fel konkrét bírósági ítéletek elemzése útján. Madai Sándor *A család büntetőjogi értékelése* című munkáját Balla Lajos ítélőtáblai bíró mutatta be. A kötetet alapként jelölte meg a hazai szakirodalom szá-

mára, ugyanis a csalás tekintetében több évtizedes adóssága volt a hazai büntetőjogtudománynak. A kötet bemutatja a tényállás kialakulásának és tartalmi változásának hazai történetét, és a teljesség igényével tárja elénk a hatályos magyar szabályozást, részletesen kitérve a magyar bírói gyakorlat kérdéseire, érintve az elmélet és a gyakorlat sarkalatos pontjait, megoldási javaslatot is kínálva a fölmerülő problémákra. Fézer Tamás *A nem vagyoni (erkölcsi) sérelmek megítélése a polgári jogban* című monográfiáját Pribula László által egy törvényszéki bíró szemszögéből ismerhette meg a hallgatóság. Ő is kiemelte a munka messzemenő hasznosságát a bírói gyakorlat számára. Az egzakt törvényi szabályozás hiányában ítélező bírák az elmúlt tíz évben új tartalmat adtak a nem vagyoni kártérítésnek. A kártérítési jog kétségkívül leginkább dinamikus fejlődő területéről van szó, melynek a személyiségvédelemmel való szoros összefüggése az adott társadalom értékítéletének egyik fontos mércejét is jelenti. Kialakult elméleti megalapozottság hiányában a nem vagyoni kártérítés olyan személyiségvédelmi eszközzé vált, melynek szinte valamennyi lényeges elméleti és gyakorlati kérdése a mai napig megválaszolatlan hazánkban.

Az eseményen a Miskolci Egyetem három munkatársa is recenzensként vett részt. Geleon Magdolna egyetemi docens (ME ÁJK) Babják Ildikó *Barbárság vagy germánság? Árucseré Európa hajnalán* című művét hozta közelebb a leendő olvasókhöz. Kifejtette, hogy az oktatás során is nagyon jól hasznosítható kötet született, így a joghallgatók elmélyültebben ismerkedhetnek meg a jogtörténet számukra kevésbé ismert szegmensével. A kötet a koraközépkori germán jogforrások elemzésével rávilágít a kezdetleges kereskedelmi viszonyok között is kidolgozott árucseres jogi rendelkezésekre és az analfabétizmus korában tapasztalt okirat-használati szokások szokatlan fejlettségére. Siska Katalin *Az emberi jogok az arab világban* című kötetét Kovács Sándor egyetemi docens (ME BTK) mutatta be. Hangsúlyozta, hogy a hiánypótló alkotás azért különleges, mert nem csak az emberi jogokkal, hanem a vallással és az arab nők helyzetével is kiemelten foglalkozik, így

az arab világban és a jogtudományban is járatos szerző egy valóban sajátos nézőpontú munkát hozott létre. Az „arab tavasz”, amelyre a könyv még nem reflektálhatott, talán a kötet folytatásához vezetheti a szerzőt. Szabadfalvi József *A magyar jogbölcseleti gondolkodás kezdetei. Werbőczy Istvántól Somló Bódogig* című munkáját Somogyi Magdolna PhD hallgató (ME ÁJK) ismertette. A kötet a magyar jogbölcseleti tradíció önállóvá válásának folyamatát mutatja be a XVI-XVII. századi kezdetektől a XX. század elejéig, az „észjogi iskolától” a jogpozitivizmuson és a szociológiai pozitivizmuson át a spencerizmusig és a neokantianizmus megjelenéséig.

A közigazgatási jogtudomány területéről két kötetet ismerhetett meg a hallgatóság. Balázs István *A közigazgatás változásai Magyarországon és Európában a rendszerváltástól napjainkig* című művét Árva Zsuzsanna egyetemi docens mutatta be. A kötet a szerző habilitációs munkája, amely az elmúlt években megjelent tanulmányok egybefűzésével állt össze. A bemutatón elhangzott, hogy a közigazgatási jog oktatása során különösen hasznos munkáról van szó, amely ugyanakkor a jogterület gyors változása miatt mindig továbbgondolható. A másik munka a debreceni jogi kar Közigazgatási Jogi Tanszékének munkatársai, Árva Zsuzsanna, Balázs István, Barta Attila és Veszprémi Bernadett által jegyzett *Közigazgatás-elmélet* című tankönyv. Szabó Béla egyetemi tanár bemutatójában felhívta a figyelmet arra, hogy az igazgatási képzésben tanulók számára készült tankönyvek piacán milyen előnyöket hordoz a munka. A tananyagban először is rögzítésre kerül a közigazgatás-elmélet fogalma és tárgya, és áttekintésre kerülnek a közigazgatás alapfogalmai, valamint a közigazgatás helyére vonatkozó nézetek az alapvető államhatalmi ágak és funkciók rendszerében, majd részletesen tárgyalja a közigazgatás sajátosságainak, intézményrendszerének és működésének elvi kérdéseit, illetve a közigazgatás személyzeti rendszerét. A jegyzet hasznos kiegészítése lehet a jogászképzés egyik központi elemét jelentő közigazgatási jog általános rész tananyagának is. A közigazgatási jog mellett a nemzetközi jog tárgyához kapcsolódó, az igazgatási képzésben részt vevőknek készült

tankönyv is terítékre került. Szemesi Sándor *A nemzetközi jog alapintézményei* című könyvét Szabó Zsuzsanna egyetemi tanársegéd mutatta be, kiemelve, hogy a debreceni igazgatási képzés mellett a PPKE és a SZTE jogi karain is tankönyvként használt munkáról van szó. A kötet fejezetei a nemzetközi közjog oktatásának teljes spektrumát átfogják. A tantárgy iránti érdeklődést számos jogeset rövid ismertetése hivatott felkelteni.

A debreceni jogi kar rendezvényének célja az volt, hogy az érdeklődők számára betekintést nyújtson a karon zajló tudományos élet sikereibe, a kari tudományos műhelyek munkájába. E cél kétségtelenül megvalósult: az egyes jogterületeken született monográfiákat, tankönyveket, tanulmányköteteket életre keltő ismertetések ösztönzően hatnak az olvasókra és a kutatókra egyaránt.

Miszi-Blasiusné Szabó Zsuzsanna

Konferencia Magyarország és Németalföld kora újkori kapcsolatairól

Magyarország és Németalföld kapcsolata több évszázados múltra tekint vissza. A Debreceni Egyetem Néderlandisztika Tanszékének *Magyar-holland kapcsolatok kutatócsoportja* a tanszék 2007-es önállóvá válása óta több konferenciát is rendezett, melyek a két terület történelmi, irodalmi, művelődéstörténeti kapcsolatát vizsgálták. Az első konferencián 2007 októberében a gályarabok szabadítójának, Michiel de Ruyter születésének 400. évfordulójára emlékeztünk. 2008 novemberében a középkortól napjainkig tekintettük át Magyarország és Németalföld kapcsolatát, majd 2009 áprilisában a holland gyermekmentő akcióról rendeztünk kiállítást, tudományos konferenciát és kerekasztal-beszélgetést.

A Magyar-holland kapcsolatok kutatócsoport szervezésében 2012. április 19-20-án került megrendezésre a Magyarország és Németalföld kora újkori kapcsolatát vizsgáló konferenciára. A konferenciát jelenlétével megtisztelte és a résztvevőket köszöntötte Robert Milders, a Holland Királyság budapesti nagykövete, Páles Zsolt a Debreceni Egyetem tudományos rektorhelyettese, Papp Klára a Bölcsészettudományi Kar dékánja, illetve Bitskey István, a Debreceni Akadémiai Bizottság elnöke.

A 16-18. század időszaka mind történelmi, mind az irodalmi és kulturális együttműködés szempontjából igen gyümölcsöző volt Európának e két egymástól igen távol fekvő területe között. Legnagyobb örömünkre sikerült a korszak és a téma holland, olasz,

erdélyi és természetesen magyar kutatóit megnyerni előadóknak. A kapcsolattörténet különböző aspektusait vizsgáltuk. A kulturális recepció témakörében arról esett szó, hogyan fogadta be Magyarország a holland (nyelvű) kultúrát, milyen módon jelent meg a németalföldi szerzők munkássága a magyar irodalomban és a magyar tankönyvekben: (Amedeo Di Francesco: Justus Lipsius magyarországi recepciója Zrínyi Miklósnál, Bitskey István: Erasmusi illetan debreceni tankönyvekben), illetve hogyan hatottak a németalföldi egyetemek professzorainak előadásai a magyar eszmetörténetre (Kecskeméti Gábor: A németalföldi egyetemek hatása a kora újkori magyarországi eszmetörténetben).

Megvizsgáltuk, milyen kép alakult ki Magyarországról Németalföldön Magyarországi Mária, II. Lajos özvegyének németalföldi helytartósága idején és azt követően (Bárány Attila: Magyarországi Mária és II. Lajos németalföldi kultusza), valamint hogyan jelent meg a törökök kiűzése a 17. század végi holland irodalomban (Réthelyi Orsolya: Buda visszafoglalása (1686) a korabeli holland drámai irodalomban). Magyarország és Németalföld kora újkori kapcsolatának legjelentősebb szegmense az egyetemjárás, a *peregrinatio academica* története. Egykori peregrinusok hollandról magyar nyelvre átültetett fordításai (Eredics Péter: A Johannes Spiljardus-féle Christelijcke catechismus der Nederlandsche gereformeerde kercken 1652-